

Nader onderzoek vleermuizen
en roeken
ter plaatse van:

**Parc de Zwijger
te Wezep**

projectnummer

210537



TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen en roeken		
Locatie onderzoek	Parc de Zwijger te Wezep		
Projectnummer	210537		
Auteur	K.E. Harmsen		
Controle en vrijgave	J. Kamps		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	3 januari 2022	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			

OPDRACHTGEVER	
Naam	Willem de Zwijger Vastgoed B.V.
Contactpersoon	dhr. J. Pos
Adres	Laan 27, 8071 JG NUNSPEET

UITGEVOERD DOOR		
		
info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrieweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397



Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.



Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek vleermuizen en roeken dat is uitgevoerd ter plaatse van Parc de Zwijger te Wezep, in opdracht van Willem de Zwijger Vastgoed B.V.. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2021 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2021 Wezep.210537.NO.rapp

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.2.1	Vogelrichtlijn.....	4
1.2.2	Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	5
1.2.3	Overige nationaal beschermde soorten	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Beschrijving plangebied.....	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	10
3.	ONDERZOEKSOPZET	12
3.1	Vleermuizen	12
3.2	Roek	13
4.	RESULTATEN	14
4.1	Vleermuizen	14
4.1.1	Verblijfplaatsen	14
4.1.2	Foerageergebied.....	17
4.1.3	Vliegroutes.....	17
4.2	Roeken	17
4.3	Overige waarnemingen	20
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1	Functie van het plangebied en effectbeoordeling.....	21
5.1.1	Vleermuizen.....	21
5.1.2	Jaarrond beschermde vogelnesten	21
5.2	Vervolgstappen	22
5.2.1	Ontheffing.....	22
5.2.2	Mitigerende maatregelen.....	22
5.2.3	Zorgplicht.....	24
5.3	Verantwoording	24
	LITERATUURLIJST.....	25

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is het voornemen om appartementen te realiseren en tijdelijke woonunits te plaatsen op een momenteel onbebouwd perceel aan het Parc de Zwijger te Wezep en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan.

In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (rapportnummer 210090, datum 18 maart 2021). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen van roeken.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen en roeken ter plaatse van Parc de Zwijger te Wezep.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Vleermuizen
 - Roek
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Vogelrichtlijn

Roek is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 5 van de Wnb is het verbod, bedoeld in het vierde lid, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek

aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Een aantal vogelsoorten maakt het gehele jaar gebruik van hun nest of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Nesten van deze soorten, waaronder roek, zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Nesten van soorten (waaronder spreeuw) met een jaarrond beschermd functioneel leefgebied, zijn alleen jaarrond beschermd als onvoldoende alternatieve nestmogelijkheden beschikbaar zijn.

1.2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

Vleermuizen zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

1.2.3 Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Lid 1 luidt als volgt:

Het is verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

2. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich op voormalig kazernecomplex Parc de Zwijger in Wezep. Het plangebied betreft een grasveld met een bomenrij (figuur 2.1) en een bunker waarop begroeiing van bosschages en bomen aanwezig is. De bunker zelf bestaat uit vijf gangen met twee ingangen. Een aan de zuidwestzijde en een aan de noordoostzijde. De ingangen zijn afgesloten met stalen hekwerk (zie ook figuur 2.7). De gangen zijn opgetrokken uit bakstenen muren en een onverharde vloer (zie figuur 2.8).

Oppervlaktewater is afwezig in het plangebied. Het plangebied ligt tussen de Rondweg en bestaande appartementencomplexen. Figuren 2.2 tot en met 2.7 geven een impressie van het plangebied. De omgeving bestaat uit een industrieterrein in het noordwesten, bebouwing (woonwijk Parc de Zwijger) in het zuidwesten en ten zuiden enkele graslanden.



Figuur 2.1 Plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: OpenStreetMap).



Figuur 2.2 Plangebied gezien vanaf zuidoosten, rechts is een deel van de begroeiing op de bunker te zien.



Figuur 2.3 Plangebied gezien vanaf noordoosten.



Figuur 2.4 Bomenrij aanwezig in plangebied.



Figuur 2.5 Een deel van de begroeide bunker.



Figuur 2.6 Plangebied gezien vanaf de parkeerplaats in het zuiden. Het plangebied ligt achter hek, met rechts de begroeiing op de bunker.



Figuur 2.7 Toegang tot de bunker zuidwestzijde.

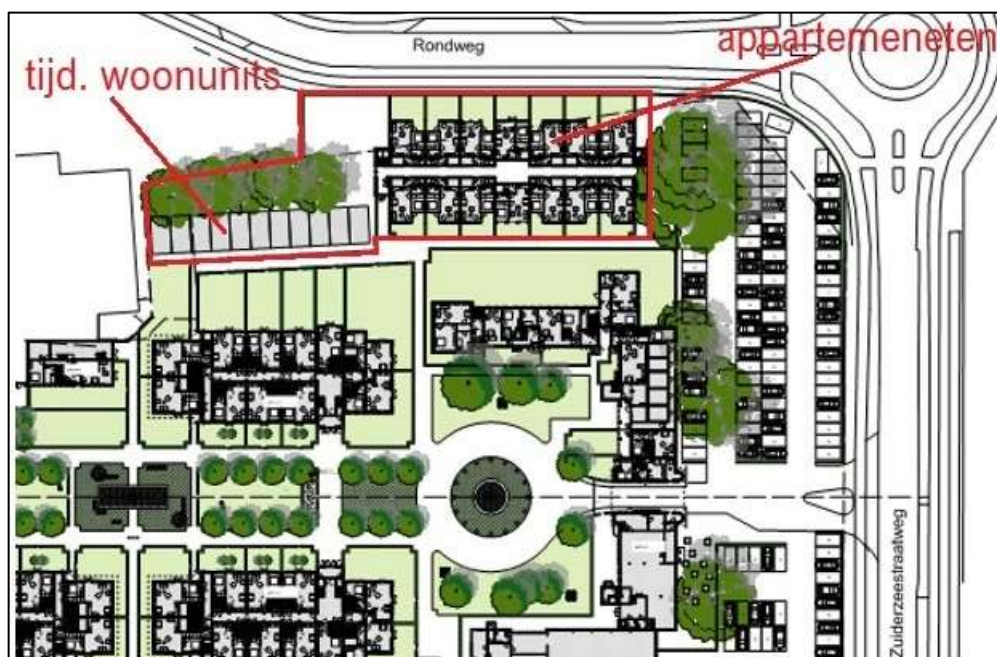


Figuur 2.8 Impressie gangen in bunker

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De opdrachtgever is voornemens om ter plaatse van het plangebied een appartementencomplex en tien tijdelijke woonunits (spoedwoningen) te realiseren (zie figuur 2.9). In het appartementencomplex worden in twee bouwlagen 28 kleine huureenheden gerealiseerd (zie figuur 2.10). De spoedwoningen worden er voor een periode van tien jaar neergezet. Deze zijn bedoeld voor tijdelijke bewoners die er, met (zorg)ondersteuning, een half jaar tot een jaar verblijven om vervolgens door te stromen naar een permanente woonlocatie. De spoedwoningen worden circa vier bij zeven meter (zie figuur 2.11). Ook wordt een extra unit geplaatst voor wasmachines en een kleine kantoorruimte. De nieuwbouw wordt op een duurzame wijze verwarmd, het krijgt geen aansluiting op het gasnetwerk.

De aanwezige bomenrij (voornamelijk beuk en een enkele eik) blijft behouden. De met diverse bomen en struiken begroeide bunker zal worden verwijderd. Op moment van schrijven is niet bekend wanneer de ingreep zal plaatsvinden, de verwachting is dat de werkzaamheden in 2022 starten.



Figuur 2.9 Locatie geplande appartementen en tijdelijke woonunits (Bron: Harry Frens Vastgoed).



Figuur 2.10 Impressie appartementencomplex (Bron: Harry Frens Vastgoed).



Figuur 2.11 Impressie speedwoningen (voorbeeld elders gerealiseerd. Bron: Harry Frens Vastgoed).

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken. Hiervan zijn twee rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Ook is één ronde tijdens de winterperiode uitgevoerd. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Gedurende vier rondes is met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het plangebied twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen. Drie onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Een onderzoeksronde is uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Het avondonderzoek in de kraamperiode is met meer veldwerkers uitgevoerd dan in de paarperiode, omdat hierbij extra is gelet op in- en uitvliegende dieren, terwijl bij het onderzoek naar paarverblijven de nadruk lag op geluidswaarnemingen (baltsgeluiden). Ook het ochtend bezoek in de kraamperiode is met minder veldwerkers uitgevoerd, gezien het invliegen van vleermuizen makkelijk is vast te stellen dan uitvliegen. Dit komt door het typerende gedrag, meerdere malen aantikken voor het invliegen van een verblijfplaats, dat vleermuizen vertonen bij invliegen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of BatExplorer. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Daarnaast is de bunker in de winterperiode visueel geïnspecteerd op overwinterende dieren. Hierbij zijn de holtes en spleten tussen de stenen van de muren geïnspecteerd met een zaklamp en een spiegeltje. Opgemerkt wordt dat de bunker ook op 10 maart 2021 van binnen is bekeken, maar omdat dit net buiten de data van het Vleermuisprotocol valt is de bunker op 15 december 2021 nogmaals onderzocht.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Ronde*	Datum (2021)	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
KR1	19 mei	21:32	21:20	23:20	11→10	1	Licht bewolkt	Droog	2
KR2	15 juni	05:09	03:00	04:07	14→14	1	Geheel bewolkt	Droog	1
PA1	31 augustus	20:26	22:00	00:00	16→15	2	Licht bewolkt	Droog	1
PA2	21 september	19:37	20:37	22:37	11→10	2	Licht bewolkt	Droog	1
WI	15 december	16:22	09:00	10:00	10→10	1	bewolkt	Droog	1

*KR: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen, PA: Ronde paarverblijfplaatsen, WI: Ronde winterverblijfplaatsen

3.2 Roek

In het broedseizoen 2021 is aanvullend onderzoek naar roek gedaan met het doel te beoordelen of er nesten in de te kappen bomen binnen het plangebied aanwezig zijn, inzicht te krijgen in de omvang van de betreffende nestlocatie, of de broedlocatie een moederkolonie (hoofdlocatie) dan wel een satellietkolonie betreft en locaties van nabijgelegen (alternatieve) broedlocaties. Ook wordt gekeken naar de elementen die tot de functionele leefomgeving behoren, waaronder belangrijke foerageerlocaties.

Conform het kennisdocument van roek (BIJ12, 2017c) dienen drie veldbezoeken te worden uitgevoerd. Tellingen zijn tussen half februari en half juli uitgevoerd, waarbij minimaal één telling tussen 15 april en 10 mei heeft plaatsgevonden.

Tabel 3.6 Uitgevoerde onderzoeksronden roek

Ronde*	Datum (2021)	Begintijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
R1	8 mei	08:30	8	3	Half bewolkt	Droog	1
R2	19 mei	20:00	11	2	Licht bewolkt	Droog	1
R3	3 juni	15.00	26	2	Licht bewolkt	Droog	1

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Bij de visuele inspecties in de bunker zijn overwinterende vleermuizen aangetroffen. In maart 2021 was een vleermuis aanwezig. Doordat deze diep zat weggedoken in een spleet tussen twee stenen kom de soort niet met zekerheid worden gedetermineerd. Waarschijnlijk betrof het hier een franjestaart (zie figuur 4.1). In december 2021 is de bunker nogmaals van binnen geïnspecteerd. Hierbij zijn twee overwinterende gewone grootoorvleermuizen aangetroffen (zie figuur 4.2).

Bij de onderzoeksrondes met een batdetector, tussen mei en september 2021, zijn geen verblijfplaatsen in de bunker aangetroffen. Wel zijn twee paarterritoria van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Een aan de zuidwestzijde van de woningen langs de rand van de parkeerplaats (zie figuur 4.3). Naar verwachting is een paarverblijfplaats van deze soort aanwezig in een van deze woningen. Het tweede paarterritorium is vastgesteld aan de westzijde van de woningen aan Parc de Zwijger 39-62. De bijbehorende paarverblijfplaats wordt in een van deze woningen verwacht.

Paarverblijfplaatsen van deze soort bevinden zich doorgaans in spouwmuren, onder dakpannen of achter gevelbetimmeringen of andere spleetvormige ruimtes in gebouwen.

Er is bij de veldbezoeken geen binding van gewone dwergvleermuis met de bunker vastgesteld. De bestaande woningen worden niet aangetast met de voorgenomen werkzaamheden.

Tabel 4.1 Veldbezoeken en waarnemingen vleermuizen

Ronde	Adres	Vleermuissoort	Aantal	Functie verblijfplaats
QS	Bunker	Franjestaart (waarschijnlijk)	1	winterverblijf
KR1	-	-	-	-
KR2	-	-	-	-
PA1	Parc de Zwijger 8-13	Gewone dwergvleermuis	1	paarterritorium
PA2	-	-	-	-
Winter	Bunker	Gewone grootoorvleermuis	2	winterverblijf



Figuur 4.1 Overwinterende vleermuis (naar verwachting franjestraat) in bunker, maart 2021.



Figuur 4.2 Overwinterende gewone grootoorvleermuis in bunker, december 2021



Figuur 4.3 Waarnemingen vleermuizen

Bunkers oostzijde Parc de Zwijger (buiten plangebied)

Elders op het terrein van Parc de Zwijger zijn nog twee bunkers aanwezig. Deze bevinden zich langs de oostrand van het terrein, langs de Willem de Zwijgerlaan (zie figuur 4.4). Deze bunkers zijn nu in gebruik als opslagplaats door de beheerders van het terrein. Ook worden af en toe mensen naar binnen gelaten bij rondleidingen op het terrein. Op 10 december zijn de bunkers van binnen bekeken. Hierbij zijn twee gewone grootoorvleermuizen vastgesteld in de meest noordelijke bunker (ter hoogte van de Johan van den Kornputstraat) en één in de bunker ter hoogte van de Ernst Casimirstraat. Opgemerkt wordt dat het geen volledige inspectie betrof.

Deze bunkers worden niet aangetast bij de voorgenomen werkzaamheden.



Figuur 4.4 Bunkers Parc de Zwijger. Rood omcirkeld (met X) de te verwijderen bunker. Blauw omcirkeld (met 1 en 2) bunkers welke behouden blijven.

4.1.2 Foerageergebied

De bomenrij aan de noordzijde van het onderzoeksgebied wordt gebruikt om te foerageren door gewone dwergvleermuis. Het gaat om lage aantallen. Bovendien is in de directe omgeving voldoende soortgelijk habitat aanwezig in de vorm van tuinen en plantsoenen. Het gaat daarom niet om een essentieel foerageergebied. Bovendien blijft deze bomenrij behouden bij de werkzaamheden.

4.1.3 Vliegroutes

Lijnvormige elementen ontbreken / in de directe omgeving zijn alternatieve vliegroutes voorhanden / overvliegende dieren zijn in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het plangebied geen essentiële vliegroutes verwacht.

4.2 Roeken

Tijdens de drie veldbezoeken is vastgesteld dat er twaalf nesten van roeken aanwezig zijn in de bomen grenzend aan het plangebied. Deze nesten bevinden zich in de grote, monumentale bomen (Amerikaanse eiken) op de parkeerplaats. Deze zijn gevestigd direct voor de bunker (afbeelding 4.5).

Ook staan op het parkeerterrein voor het projectgebied ter hoogte van de ingang van de kazerne twee grote, monumentale bomen (beuk) waarin roeken nestelen. Dit betreft plusminus zeventien nesten. Doordat sommige nesten dicht tegen elkaar zijn gebouwd betreft dit een schatting. Of alle nesten gebruikt worden, is niet met zekerheid te zeggen. Voor beide nestbomen geldt dat ten tijde van de veldbezoeken de jongen vliegvlug waren. Hierdoor is niet met zekerheid te stellen hoeveel nesten er in gebruik zijn.

Gebaseerd op het aantal jongen dat in het voorjaar is waargenomen in de nestbomen en in de omgeving van de kolonie, kan wordt gesteld dat deze locatie in gebruik is als nestplaats.



Figuur 4.5 Aanwezige bomen direct naast het plangebied, met de gele vorm zijn de bomen aangegeven die worden verwijderd.



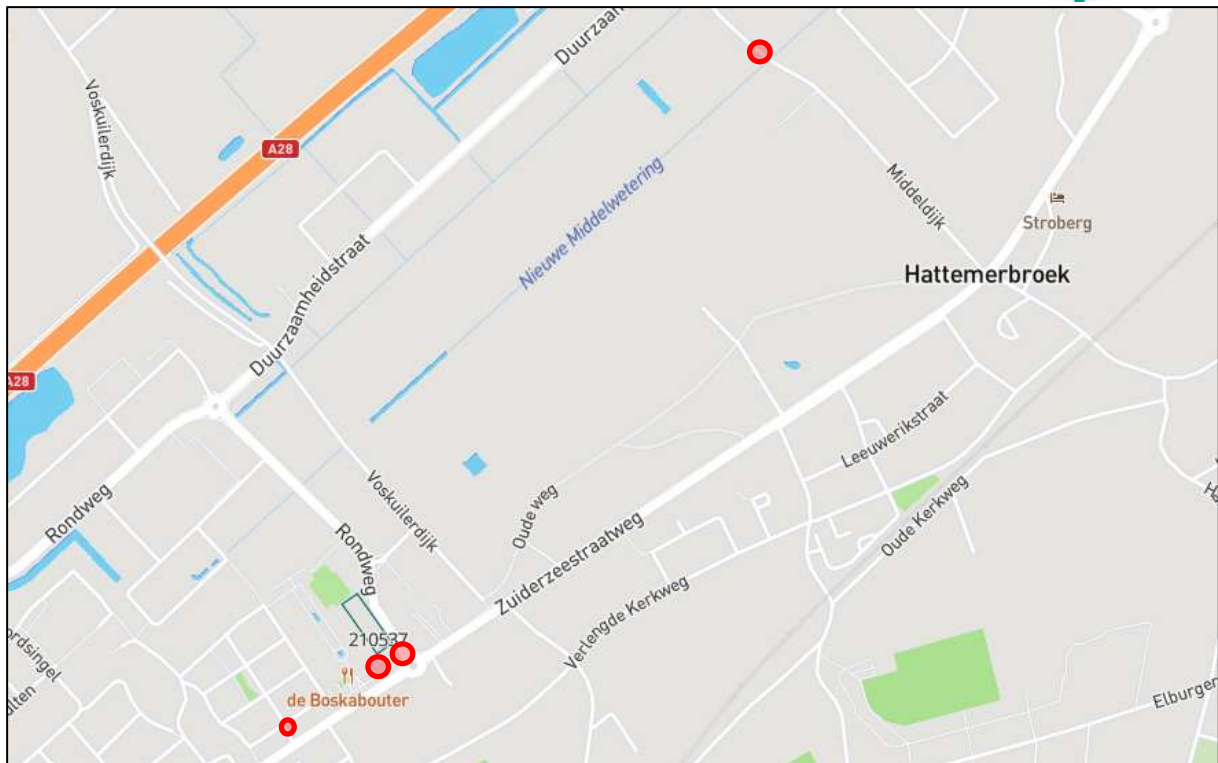
Figuur 4.6 Aanwezige bomen op de parkeerplaats bij het plangebied.

Satellietkolonies

In de omgeving van het plangebied is een beginnende satellietkolonie aanwezig in een van de bomen aan de Zuiderzeestraatweg. Het betreft één boom met daarin zes nesten.

Overige bomen in de omgeving van het plangebied zijn niet in gebruik door roeken.

Buiten de omgeving van het plangebied (dorpskern Wezep) is één andere roekenkolonie is hemelsbreed op 1 kilometer afstand. Hier is een roekenkolonie gevestigd in de bomen naast een recyclingbedrijf. Het tussenliggende weidegebied (inclusief terrein recyclingbedrijf) wordt gebruikt als foerageergebied door roeken en andere kraaiachtigen zoals kauwen en kraaien.



Figuur 4.7 Nestbomen van roeken (rode cirkels) in omgeving plangebied (blauw omlijnd. Bron achtergrondkaart: OpenStreetMap)



Figuur 4.6 Waarnemingen roek.

Foerageergebied

Het plangebied wordt door roeken niet gebruikt als foerageergebied. Het gebied is hiervoor niet geschikt. Roeken foerageren veruit het meest op vochtige, door melkvee begraasde en/of bemeste graslanden en op (net bewerkt) akkerland. Op deze percelen vindt de roek vrijwel het hele jaar ongewervelden (BIJ12, Kennisdocument Roeken). Roeken zijn foeragerend waargenomen in de weilanden aan de overzijde van de Zuiderzeestraatweg en in de weilanden rondom Wezep. Tijdens het laatste veldbezoek op 3 juni waren er geen roeken aanwezig in of rondom het plangebied. Aangenomen kan worden dat de jongen op dat moment al waren uitgevlogen en de kolonie elders foerageerde.

4.3 Overige waarnemingen

Tijdens het onderzoek is egel enkele malen foeragerend aan in het plangebied aangetroffen. Deze soort is in de provincie Gelderland vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Gelderland, 2021). Vervolg stappen ten aanzien van egel is daarom niet nodig.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien. De resultaten worden behandeld per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied en effectbeoordeling

5.1.1 Vleermuizen

Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek komt het volgende naar voren:

Tabel 5.1 Resultaten vleermuisonderzoek

Soort	kraamverblijf	zomerverblijf	paarverblijf	winterverblijf	overtreding Wnb
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Ja (twee exemplaren in bunker)	Ja, bij afbreken of verstoren bunker.
Franjestaart	Nee	Nee	Nee	Ja (een exemplaar in bunker)	Ja, bij afbreken of verstoren bunker

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden worden verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis en franjestaart beschadigd, vernield en verstoord. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.5 (2^e en 4^e lid) van de Wnb.

Indien mogelijk kan een overtreding voorkomen worden door de nieuwbouw zodanig te situeren dat de bunker behouden blijft. Als dit niet mogelijk is, is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk.

Binnen het plangebied zijn foeragerende of doortrekkende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Bovendien zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig.

5.1.2 Jaarrond beschermde vogelnesten

Tabel 5.2 Resultaten jaarrond beschermde vogelnesten

Soort	Nestplaats	Aantasting	essentieel leefgebied	aantasting	overtreding Wnb
Roek (categorie 2)*	Nee	Mogelijk verstoring	Nee	Nee	Nee, indien buiten broedseizoen wordt gewerkt.

* Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing.

Bij de voorgenomen bomenkap worden geen nestplaatsen van roeken weggenomen. Hiermee is geen sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

Wel dient er rekening te worden gehouden met mogelijke verstoring indien de kapwerkzaamheden van de bomen op de bunker in het broedseizoen van roeken plaatsvinden. Verstoring van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels is een overtreding van artikel 3.1 (4^e lid) van de Wnb.

Het broedseizoen van roeken valt van februari t/m juli.

Door buiten deze periode te werken kan een overtreding van de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

- 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

5.2 Vervolgstappen

5.2.1 Ontheffing

Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt een overtreding verwacht op de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het wegnemen of verstoren van een functionele verblijfplaats van gewone grootoorvleermuis en franjestaart, is wettelijk gezien een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten kan onder Artikel 3.3 lid 4 en Artikel 3.8 lid 5 een ontheffing verlenen “in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”, in het geval er geen andere bevredigende oplossing is én de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art. 3.3) of er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (art. 3.8).

Om een ontheffing te verkrijgen, moet bij de aanvraag een activiteitenplan meegestuurd worden waarin wordt beschreven hoe elke verblijfplaats die komt vervallen gecompenseerd wordt en hoe bij de uitvoer van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de beschermde soorten.

De officiële termijn voor het verkrijgen van een besluit van de provincie ten aanzien van de Wet natuurbescherming is dertien weken, met een mogelijkheid tot verlenging van zeven weken. Gezien de lange afhandeltijd en de tijd die nodig is als gewenningsperiode of voor een op kwetsbare periodes aangepaste planning, wordt geadviseerd dit ruim voor het uitvoeren van de werkzaamheden te doen.

5.2.2 Mitigerende maatregelen

Vleermuizen

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen geldt dat er alternatieve verblijfplaatsen moeten worden aangeboden als de huidige verblijfplaatsen worden aangetast. Deze alternatieve nest- of verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden worden aangeboden, omdat er rekening gehouden moet worden met een gewenningsperiode.

De concrete uitwerking van de benodigde mitigerende maatregelen vindt plaats in een activiteitenplan. Doorgaans wordt in de ontheffing van de Wet natuurbescherming als voorwaarde opgenomen dat de werkzaamheden plaatsvinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Deze geeft, in overleg met de opdrachtgever, aan waar zich geschikte locaties bevinden voor het plaatsen van alternatieve voorzieningen. Tevens adviseert deze in eventuele maatregelen die nodig zijn voor aanvang of tijdens het project. Hierbij moet gedacht worden aan de planning van het werk, bijvoorbeeld om kwetsbare periodes te ontzien en om rekening te houden met de gewenningstijd die nodig is voor alternatieve verblijfplaatsen. Ook dient de bunker voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt of ontoegankelijk te worden gemaakt voor vleermuizen. Dit mag pas na ontvangst van de ontheffing.

Roeken

Direct naast het plangebied is een kolonie roeken aanwezig. De bomen in het plangebied zijn niet in gebruik als nestplaats door de roeken. Geadviseerd wordt buiten het broedseizoen van roeken te werken zodat er geen sprake is van verstoring van nesten. Het broedseizoen van roeken valt van februari t/m juli. Door buiten deze periode te werken kan een overtreding van de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

De bomen op de bunker zijn wel potentieel geschikt als nestboom. Dus als de roeken hier alsnog gaan nestelen, is er bij het verwijderen van deze bomen wel sprake van een overtreding.

Roeken broeden al vanaf februari. Om te voorkomen dat er alsnog roeken in deze bomen zullen nestelen, wordt geadviseerd deze bomen ongeschikt te maken door de hoge zijtakken - die het meest geschikt zijn voor roekennesten - alvast te verwijderen.

Er wordt niet geadviseerd deze bomen te kappen voor aanvang van het broedseizoen. Kappen van bomen op de bunker is mogelijk verstorend voor de vleermuizen in de bunker. Dit betekent ook dat het verwijderen van de takken op een manier moet worden uitgevoerd die niet verstorend is voor de in de bunker aanwezige vleermuizen.

Kappen zou eventueel kunnen na de winterslaap van vleermuizen. Hierbij moet dan wel rekening gehouden worden met de eventuele aanwezigheid van nesten van andere aanwezige broedvogels.

Algemene broedvogels

De aanwezige bomen en struiken zijn in het broedseizoen tevens geschikt als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Geadviseerd wordt om geen werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen, zodat geen sprake is overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september, in verband met aanwezigheid van roeken die eerder broeden van algemene vogels moet februari tot 1 september worden aangehouden.

Dit is echter afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden. Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden wordt geadviseerd potentiële nestlocaties voor het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels. Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continu door te werken.

Opgemerkt wordt dat de bosschage bovenop de bunker niet kan worden weggehaald zolang er nog vleermuizen in de bunker overwinteren. Dit duurt globaal tot en met maart / april.

Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart en de locaties niet van tevoren ongeschikt gemaakt kunnen worden, moet de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in

aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moet een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

5.2.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
J. Kamps

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Roek *Corvus frugilegus*. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Provincie Gelderland (2021). Omgevingsverordening Gelderland – Bijlage 10 Vrijstelling vangen diersoorten

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021

Websites

stats.sovon.nl/stats/soort/15630